

Tjänsteutlåtande Nr: 2024-20

Utfärdat 2024-02-27

Diarienummer 1776/23

Handläggare: Victoria Claesson

Telefon: 031-367 00 37

E-post: victoria.claesson@educ.goteborg.se

Motion av Anneli Rhedin (M) och Sofie Gyllenwaldt (M) om att tillsammans med civilsamhället och näringslivet hitta former för att bidra till skolmaten genom återanvändning av stadens matsvinn, SLK dnr 2023-01022

Förslag till beslut

I Utbildningsnämnden:

- Utbildningsnämnden beslutar att avstyrka motionen,
- att förklara paragrafen omedelbart justerad, samt
- att översända utlåtandet till stadsledningskontoret senast den 2 april 2024.

Sammanfattning

Utbildningsnämnden har från stadsledningskontoret fått en motion för yttrande.

Motionens förslag är att:

1. Kommunstyrelsen får, tillsammans med berörda nämnder, i uppdrag att, i samråd med relevanta civilsamhällesaktörer och näringslivsrepresentanter, utreda möjligheten att erbjuda frukost av stadens matsvinn. Insatsen ska ske i pilotprojekts form och ge möjligheten till civilsamhällesaktörer att erbjuda frukost till skolelever, där behov finns.
2. Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att tillsammans med civilsamhället undersöka möjligheterna för samarbete i IOP-form med anledning av motionens syfte.

I kommunfullmäktige förklarades hösten 2023 att förutsättningarna för att efterskänka mat till civilsamhällets organisationer är otillräckliga eller saknas. Redovisningen visade att volymerna av matsvinn är små vilket främst förklarades av måltidsverksamheternas arbete med att minska matsvinnet.

År 2022 ombads utbildningsnämnden att yttra sig över en motion gällande avgiftsfri frukost och gjorde då bedömningen att behovet av serverad frukost var lågt i gymnasieskolorna samt hänvisade till att möjlighet finns för respektive rektor att besluta om att servera frukost på den enskilda skolan om bedömningen skulle komma att ändras.

Förvaltningen föreslår nämnden att avstyrka motionen.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Utbildningsförvaltningen instämmer i motionärernas ambition att samarbeten som kan förbättra den ekonomiska situationen bör eftersträvas. Men förvaltningen bedömer inte att förslagen i motionen skulle leda till besparingar, utan snarare ökande kostnader, Detta

beror på de låga planeringsförutsättningarna, ojämn tillgång, små volymer vid transporter och behovet av personal i beredskap.

Bedömning ur ekologisk dimension

Utbildningsförvaltningen instämmer med motionärerna när de framhåller att det är angeläget att återanvända matsvinn. I stadens offentliga måltider arbetas systematiskt för att i första hand minska svinnet och i andra hand återanvända det svinn som ändå uppstår.

Förvaltningen bedömer att med små och ojämna leveranser av tillvarataget svinn och transporter utan förutsättningar för tidig planering och samordning, riskerar förslagen att i nuläget få en negativ påverkan på den ekologiska dimensionen.

Bedömning ur social dimension

Utbildningsförvaltningen instämmer i motionärernas ambition att förbättra situationen för barn och unga i ekonomisk utsatthet. Förvaltningen bedömer dock inte att förslagen i motionen erbjuder en lösning som på ett hållbart sätt förbättrar situationen. Förvaltningen har tidigare bedömt att efterfrågan på serverad frukost är låg i förvaltningens skolor. Om bedömningen framgent blir en annan, om det i skolorna uppmärksammas signaler på behov av kompensatoriska insatser till barn och unga i ekonomisk utsatthet, kommer det att krävas mer hållbara lösningar.

Samverkan

I förvaltningens samverkansgrupp 2024-03-18.

Bilagor

1. Motion av Anneli Rhedin (M) och Sofie Gyllenwaldt (M) om att tillsammans med civilsamhället och näringslivet hitta former för att bidra till skolmaten genom återanvändning av stadens matsvinn

Ärendet

Utbildningsnämnden har från Stadsledningskontoret fått för yttrande: *Motion av Anneli Rhedin (M) och Sofie Gyllenwaldt (M) om att tillsammans med civilsamhället och näringslivet hitta former för att bidra till skolmaten genom återanvändning av stadens matsvinn.*

Nämndens yttrande ska ha inkommit till stadsledningskontoret senast den 2 april 2024. Ärendet medger därmed ingen bordläggning.

Beskrivning av ärendet

Motionärernas förslag till beslut i kommunfullmäktige

1. Kommunstyrelsen får, tillsammans med berörda nämnder, i uppdrag att, i samråd med relevanta civilsamhällesaktörer och näringslivsrepresentanter, utreda möjligheten att erbjuda frukost av stadens matsvinn. Insatsen ska ske i pilotprojekts form och ge möjligheten till civilsamhällesaktörer att erbjuda frukost till skolelever, där behov finns.
2. Idrotts- och föreningsnämnden får i uppdrag att tillsammans med civilsamhället undersöka möjligheterna för samarbete i IOP-form med anledning av motionens syfte.

Motionärerna anger ekologiska, sociala såväl som ekonomiska skäl för sina förslag. Man uppger att det i flera kommuner nu tas initiativ till samverkan för att åstadkomma insatser likt förslaget. Motionärerna framhåller att ”att återanvända matsvinn är en politisk angelägenhet som kräver synnerlig uppmärksamhet och åtgärder”.

Tidigare behandlade förslag av relevans i ärendet

Uppdraget från Kommunfullmäktige till Kommunstyrelsen (2023-01-26 § 35) att i samverkan med berörda nämnder och representanter för civilsamhället utreda förutsättningarna för att efterskänka mat till civilsamhällets organisationer i Göteborg, har förklarats fullgjort. Bedömningen som gjordes var att förutsättningarna att efterskänka mat är otillräckliga eller saknas hos stadens måltidsverksamheter i dagsläget.

Uppdraget genomfördes i dialog med representanter från stadens måltidsverksamheter, där utbildningsförvaltningen var representerad. Representant från miljöförvaltningen deltog i utredningen utifrån tillsyn av måltidsverksamheten. Utredningen visar att det inte finns några legala hinder att efterskänka mat men att antalet måltider per köksenhet i staden är små och varierande över tid. De små volymerna förklaras främst av måltidsverksamheternas arbete med att minska matsvinnet. Vidare belyser utredningen hur exempelvis lagkrav gällande säker hantering och märkning av livsmedel skulle få påverkan på bemanning, kompetenskrav och utrustning av lokaler om matsvinn skulle kunna tillvaratas utanför det egna köket.

Utbildningsförvaltningen har tidigare avstyrkt motionen *om att utbildningsnämnden får i uppdrag att ta fram förslag på hur gymnasieskolorna kan erbjuda avgiftsfri frukost på alla skolor* (2022-04-19 §75). Förvaltningen hänvisade då till att behovet av serverad frukost på skolorna är lågt, samt att det redan idag finns möjlighet för respektive rektor att besluta om att servera avgiftsfri frukost på den enskilda skolan om det bedöms att det behövs.

Utbildningsförvaltningen instämmer med motionärerna när de framhåller att det är angeläget att återanvända matsvinn. I stadens offentliga måltider arbetas systematiskt för att i första hand minska svinnet och i andra hand återanvända det svinn som ändå uppstår.

Utbildningsförvaltningen erfar att frågor som gäller att minska offentliga måltiders negativa påverkan på miljö- och klimat ständigt uppmärksammas och att åtskilliga åtgärder görs i stadens offentliga måltider. Utbildningsförvaltningen följer Göteborgs Stads policy för måltider som beslutades av Kommunfullmäktige den 9 december 2021. Förvaltningen har även tagit fram egna anvisningar som konkretiserar policyns tillämpning i den egna verksamheten. I förvaltningen serveras miljömåltider och Göteborgsmodellen tillämpas för minskat svinn. På skolorna har förutsättningarna för att dimensionera rätt mängd tillagad mat förbättrats i förhållande till elevnärvaro- och schemafrågor. Man har också satsat på förbättrad kommunikation gentemot matgästerna för att göra det lättare att minska det egna svinnet och göra val för minskad negativ miljöpåverkan.

Det svinn som ändå blir resultatet ibland, serveringssvinn, har man rutiner för att tillvarata i den egna verksamheten.

Förvaltningens bedömning

Förvaltningen har tidigare bedömt att efterfrågan på serverad frukost är låg i förvaltningens skolor. Om bedömningen framgent blir en annan, om det i skolorna uppmärksammas signaler på behov av kompensatoriska insatser till barn och unga i ekonomisk utsatthet, kommer det att krävas hållbara lösningar. Förvaltningens bedömer det inte hållbart att behöva förlita sig på eventuella överskott i form av rester från annan verksamhet.

Mot bakgrund av ovanstående föreslås utbildningsnämnden att avstyrka motionen.

Tomas Berndtsson

Maija Söderström

Förvaltningsdirektör

Avdelningschef Planering och utveckling